„ЗАСТАВА“ излази редовно: сваког, петком и недељом на целом табаку, уторком на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
За Србију
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка нарочито за шире народне кругове уређени могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. се плаћа врсте сваких ситних слова; за жиг од 6 новч. по 30 новч. сваки пут.
За „Присослано“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 52. У НОВОМ САДУ У НЕДЕЉУ 2. АПРИЛА 1895. ГОДИНА XXX.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ ИЗ МЕРТВИХ!

„Ни крвљу јарчијом нити телећом, него кроз своју крв уђе једном у светињу и нађе вјечни откуп. — — —

„Јер гдје је завјет ваља да буде и смрт онога, који чини завјет. — — —

„И готово све се крвљу чисти по закону и без прољева крви не бива опроштење“.

Јеврејима посл. св. ап. Павла, гл. 9

Без прољева крви не бива опроштење мука, и готово све се крвљу чисти — крвљу се тече све, што народи теку и тековином својом зову. Без прољева крви не тћаше бити ни домовине ни слободе, ни права ни правде, ни народа ни имена народњег. Али не жртвом лажном, жртвом идолопоклоничком, ни муком туђом, не крвљу јарчијом нити телећом: него кроз своју крв улази се у светињу откупа вјечног — својом крвљу откупише људи људско достојање своје. И не само једном крвљу, не једном жртвом, но милијуни жртава најплеменитијих обасуше својом крвљу свети жртвеник Истине, Правде и Слободе.

Па све опет бјеше мало и ништа.

Требаше да се препуни чаша страдања и патње, и да се преврши вршак гријеха. И Бог саздатељ требаше да приложи свој дио страдања за откуп најгрјешнијег саздања свог — за спасење рода људског.

И, ва истину, Бог, одјевен у смртну тјелесност сиђе међу смртне, да их обесмрти смрћу својом, и да својом крвљу посвједочи завјет Мојсијев, који остави: да се готово све крвљу чисти, и да без прољева крви не бива опроштење. И њему, спаситељу свега свијета не беше спаса никаква и ни откуда. Јер он узе на се неизбјежну смрт, да њом донесе живот вјечни, те учаше говорећи:

„Заиста, заиста вам кажем: ако зрно пшенично падувши на земљу не умре, онда једно остане; ако ли умре, много рода роди“.

Јеванђеље по Јовану, гл. 12.

А он бјеше зрно пшенично, које паде на земљу да много рода роди. Јер он не дође да оде од нас, него дође да остане у нама вјечно на вијеки. Он бјеше бесмртно зрно неизмјерне милости божје, које би обречено дому Аврамову и кољену Израиљеву и стаду Мојсијеву. Али у окуженој домовини „изабраног народа“ већ не бјеше мјеста сјемену небеском, и у развраћеним срцима синова Израиљевих не ухвати оно корјена за живот вјечни. У њима не бјеше спаса, и спасење оде од њих. Јер у њих не бјеше очију за чудеса, која твори Господ кроз Сина Човјечијег. И Спаситељ, дигнувши руке са дома и рода Израиљева, узвишеним гласом говораше:

„Тешко теби, Хоразине! Тешко теби, Витсаидо! Јер да су у Тиру и Сидону била чудеса, што су била у вама, давно би се у врећи и пепелу сједећи покајали.

„Али Тиру и Сидону биће лакше на суду него вама.

„И ти, Капернауме, који си се до небеса подигао, до пакла ћеш пропасти.“

Јеванђеље по Луци, гл. 10.

И Спаситељ свијета отресе прах са обуће своје на прагу њиховом, и оде да на здраву темељу подигне дом Оца својега. Али пород аспидин нађаше за њим као сабласт, јер у њима бјеше погибао и смрт, коју Господ намијени Сину Човјечијем за вјечну славу. А кад дође час, да се прослави Син Човјечиј, онда устаде ругло и срамота људска, и диже руку на њ.

„И изврши се писмо, које говори: и метнуше га међу злочинце.

„И који пролажаху хуљаху на њ машући главама својима и говорећи: аха! ти што цркву разваљујеш и за три дана начињаш,

„Помози сам себи и сиђи с крста.

„Тако и главари свештенички с књижевницима ругаху се говорећи један другоме: другима поможе, а себи не може помоћи.“

Јеванђеље по Марку, гл. 15.

Али он не уваже на крст, да слази с крста, него да крсту подигне оне, који су у понору смртном, и да их узнесе у славу живота вјечног. Јер он и не дође да помаже себи, него да смрћу смрт обори и да дарује живот оним у гробовима. И би као што је писано: кроз своју крв уђе у светињу и нови завјет би откупљен смрћу онога, који чини завјет. И ва истину:

„Христос воскресе из мертвих, смертију смерт поправ, и сушчим во гробјех живот даровав.“

А сви, који вјероваше у васкрс — васкрснуше; и сви, који узвјерују — васкрснуће.

* * *

А ти вјерујеш у васкрс, патнички роде мој, вјерујеш, и трпиш, и чекаш. Ти вјерујеш у васкрс, мило Српство моје, али васкресење твоје још не долази. Ти још трајеш дневе страсне недјеље и још мучиш муке распећа. И још увек пород аспидин диже песницу на те и руга ти се:

„Помози се сам и сиђи с крста! Гле, овај другима поможе, а себи не може помоћи!“

И, заиста, Србине мој, ти многима може, ти многе подиже из ништавила њихова, ти многе спасе од смрти и од срама. А ти никоме не учини ни штете, ни пакости, ни срамоте. Па опет, гле, ти си још вазда прикован на крсту, и још се хули име твоје, и још те ругло људско зачикује подсмјехом: „Помози се сам и сиђи с крста!“

Да, да: сиђи с крста! И сићи ћеш једном. Сићи ћеш, да подвикнеш породу аспидином: Тешко теби, Хоразине! тешко теби Витсаидо! Јер да су и дивљи нељуди видјели чудеса, што их мишица Србинова почини у вама и вас ради, и они би се давно у врећи и у пепелу сједећи покајали. Ал' и њима ће бити лакше на суду него вама. И ти, Капернауме, који си се до небеса подигао, до пакла ћеш пропасти!

Да, сиђи с крста!

Али како ћеш сићи, пашениче мој, како ћеш сићи? Сићи ћеш, ако сам себи помогнеш и ако узвјерујеш у опроштење мука: ако не посумњаш у — васкрс.

О, вјеруј, Србине мој, тврдо вјеруј у васкресење, и — вјеруј ми — васкрснућеш.

Али нећеш, никад нећеш васкрснути самом вјером, него је васкрс твој у — дјелима. Јер стоји писано:

„Каква је корист, браћо моја, ако ко рече да има вјеру, а дјела нема? Зар га може вјера спасти?

„Ако на прилику брат или сестра голи буду или немају шта да једу,“

„И рече им који од вас: идите с миром, гријте се и наситите се, а не да им потребе тјелесне, шта помаже?“

„Тако и вјера ако нема дјела, мртва је по себи. —

„Али хоћеш ли разумјети, о човјече сујетни! да је вјера без дјела мртва?“

Посланица Јаковљева гл. 2.

Тако, дакле, браћо моја, видајмо вјеру своју на дјелима и творимо дјела спасења, јер и Син Човјечиј на дјелима својим сазида славу васкрса свог. И вјера наша у опће васкресење нек' није у ријечима и на језику, него у дјелима.

„А тако је и језик мали уд, и много чини. Гле, мала ватра и колике шуме сажеже.

„И језик је ватра, свијет пун неправде. Тако и језик живи међу нашијем удима, поганећи све тијело, и палећи вријеме живота нашега, и запаљујући се од пакла.

„Јер сав род звјерења и птица, и бубина и риба, припитомљава се и припитомио се роду човјечијему;

„А језика нико од људи не може припитомити, јер је немирно зло, пуно иједа смртнога. —

„Из једних уста излази благослов и клетва. Не ваља, љубазна браћо, да ово тако бива.“

Посланица Јаковљева, гл. 3.

Имајте, дакле, љубав међу собом, браћо моја, не гомите и не опадајте један другога. Него се помажите међу се и љубите се љубављу искреном. Јер љубећи се овако и чинећи љубав братску, учинићете дјело велико, дјело спасења вашег, и вјера ваша у васкрс неће бити мртва. И све нека вам бива у љубави, и ништа у зависти.

„Или мислите да писмо узалуд говори: дух који у нама живи мрзи на завист? — —

„Не уздишите један на другог, браћо моја, да не будете осуђени: гле, судија стоји пред вратима.

Посланица Јаковљева, гл. 4. и 5.

Судија стоји пред вратима и неће нам судити по ријечима, него по дјелима нашим. Јер нити крвљу јарчијом нити телећом, него кроз своју крв улази се у светињу откупа вјечног, и готово све се крвљу чисти. За то, браћо моја, вјера наша нека је у дјелима, а дјела наша нека су из љубави. Јер, заиста ти кажем, Србине мој: све је твоје у теби и све је из тебе, а љубав је мати свега и свему је спас у љубави. Јер мржња гине, а љубав вјечно живи. За то и опет кажем: видајмо вјеру своју на дјелима, а дјела своја на љубави. И докле год је у нама тврде вјере ове и док год је међ нама љубави те братињске — не бојмо се судије, што стоји пред вратима. Јер он ће доћи и затећи ће свршено дјело вјере и љубави, наћи ће нас готове за опроштење и приуготовиће нам жељени празник васкршњи.

* * *

„Помози сам себи и сиђи с крста“.

Сиђи с крста!

О, сиђи с крста, да виде очи моје васкресење твоје!

Јер мало је дана за мном, а још мање преда мном. И ја не видим сутрашњицу кратковјечних дневa својих и не знам шта ми носи. Али видим, јасно видим дуговјечност рода и народа мога. Видим и прошлост његову за њим и будућност његову пред њим, која се не да ни силом помјерити ни збрисати језиком поганим. И ено тамо негђе на времику будућности видим дан Србинова свануће, кад ће род мој сићи с крста, и кад ће ући у радост и славу. И као што вјерујем у Бога свемогућега, тако вјерујем у тај дан, јер га видим јасно као сунце божје. А они, који доживе тај дан, они ће познати истинску сласт васкресења. Душе њихове испуниће се блаженством жуђеног мира, а срца њихова одануће милином зацјељена бола и ускликнуће:

Ва истину воскресе!

С. Лукин Лазић.

ПОДЛИСТАК.

ДАХ БЕСКОНАЧНОСТИ.

(ИЗ ВРЕМЕНА ХРИСТОВОГ ЖИВОТА НА ЗЕМЉИ.)

К. Глински.

Неки необичан немир беше овладао Јерусалимом; према градској капији јураху гомила народа и расејаваху се по свима улицама и сокачићима. На лицима једних беше извајан велик потрес, а на другима смутња и немир, очи неких светљаху се као у сумануних. Тај немир праћаше потмуо шум, као оно што шуми морска пучина, када јој у крилу почињу да се буде дремљиви ветрови скорашње буре, а морски таласи почињу да дршћу подижући своју чекињасту гриву и растварајући се за тим у сребрнкасту пену. Чула се нека смеса гласова, но поједине речи губљаху се у тој тишини; кадгод се тек зачује какав крик, плач — и изгуби се у општој ларми гомиле. По сред ње могао си овде, онде приметити неколико мушких и женских, на чијем лицу се огледаше неко тупо очајање; овде, онде могао си видити очију, пуних суза безгранична бола, но у исто доба како се сјају неким необичним блеском. На те људе бацаше по кад и кад гомила погледе, пуне зависти или страха.

Откуда бегаху? Шта их је то испунило ужасом? Над главом бегунаца не севаше непријатељски мач, грозећи им смртоносним ударом, но за леђи њихови издалека — на црвеном обзорју неба, на гори „Мртвих глава,“ која се иначе зове „Голгота“ — црњаху се три крста. Тамо, мало час, извршена је казна, — умрло је на крсту разапет Син Маријин.

Није до сад један само умрло на том месту том срамном смрћу, није ова иста гомила само једну таку мученичку смрт гледала и мирно се разишла.

А данас?

Данас, када је Исус из Назарета спустио главу покривену самртничком бледоћом на груди, последњи дах испуштајући — земља се затресла, а тама паде на земљу; они који су били у храму тргоше се, када се завеса подера на двоје; други чуше лупу гробова који се отвараху и видеше тела умрлих, како излазе из древних гробова. А када преста земља дрхтати и тама се разиђе, — сунце, као да је окупало своје зраке у крви, обасја земљу пурпурном светлошћу и изгледаше као да је крвљу паливено и да ће сваки час пући и крвљу залити овај свет. Мало пре беше поражена гомила земљотресом, ненадном ноћи и треском надгробних камења, а сад је ето страшаше овај сунчани пожар.

— Небо горе! — викаше поплашена гомила.

— Заиста Син Божји умре!... понављаху бледи ликтори.

И све један преко другог бегаху зидовима Јерусалимским, са страхом осврћући се назад, где се на обзорју запламтелог неба виђаше црни крст Исусов.

Међутим се сунце све више и више клонило западу, а светлост постајаше све крвавија. Голгота изгледаше као да је обливена крвљу, крвљу се обојадисало лишће маслинова дрвета, по кровови, на довратци, на кулама храмова — свугде беше крв. Људи, камење, животиње, и дрвећа, земља и небо беху покривени том ужасном сунчевом крвљу...

И гомилом беше овладао ужас...

Само они, који се називаху ученицима Христовим, на које гледаше гомила бегунаца са мржњом и завишћу — поред све забуне, беху озарени чудном светлошћу, и само на уснама оних, који осудише Христа на смрт, — књижника и фарисеја, поред свег душевног немира, опажаше злурадо осмеха; у очима бљешташе ђаволски усхит, што је онај, који је себе називао Сином Божијим, умро страшном смрћу и што они, који су му били ученици, сваки час застају и полусани, изнурени поглед бацају на Голготу.

— Гроб не пушта своје жртве, мртви не устају — шапташе Арус, названи мудрац, учитељ Садукеја, кога је не једанпут пред гомилом понизио Син дрводељин. — Гроб не пушта своје жртве, смрћу свршило се твоје господство Исусе Назарјанине!

Гурајући се кроз гомилу, отискиваше лактовима оне, који му беху на путу и брзим корацима жураше се своме дому, који се, као и сви други, купаше у пурпурним зрацима сунца на заходу. Многи га хтедоше задржати, да га запитају шта значе те необичне појаве, но видећи га где се тако жури и где је сав узверен — оставише га на миру.

Арус корачаше брзо, шта више и сувише брзо за своје године. Но што је ближе долазио дому, тим је постао несповојнији; на очи му пала нека магла, кораци постадоше несигурни, десна рука грчевито гужваше боре широке му хаљине. Пред самим прагом уједанпут стаде, но као осечајући неку блиску опасност, напрегну све своје силе и уђе унутра. Одма појури соби своје ћери, коју чуваху жене, но на прагу стаде као укопан, — или што му ноге одказаше службу, или што је видео своју ћер, коју љубаше већма него себе, како лежи на рукама слушкиња и у очајању чупа косе. Самртничка бледоћа покриваше јој лице, плећа, груди, под, зидови, намештај и све беху обливени крвавим црвенилом сунчева загаска.

Арус посрну — бес га обузе, но није дошао још ни себи а Асика се трже и потрчи к њему.

— Умре! викну.

— Ко — ко?! — питаше Арус.

Тек сад кад се намршти, ноздрве му се раширише, а пена од бесноће показа се на уснама. Он дрхташе.

— Ко? викну он још једанпут, као да га је ропац спопао.

— Исус! прошапта девојка.

Очи у Аруса побелише.

— Ко ти је смео донети, глас о његовој смрти? викну и страховито погледаше пребледеле слушкиње Асикине.

Настаде тренутак страшног ћутања, само

НА ВЕЛИКИ ПЕТАК.

Тамјан се диже!
А с њиме Богу топле молитве,
Што но из душа лећу побожних,
Силнога Бога светлом престољу,
Да буде дарак жртве бескрвне.

У цркви стојим руку скрштених,
На груди слаба глава клонула,
Пред величанством божје свемоћи
Осећајући своју ништавост.

Тамјан се диже!
А с њим Богу славопоја низ,
Што се из грла оре побожних
Опевајући тужну свечаност:
Гроб Христов.

Тамјан се диже!
А с њим моја мисао лагана,
Узавр'о мозак што је породи,
Леће у сфере више, небеске.
Тамјан ми душу миљем опоји,
У том ми миљу душа утону,
И чудан свет преда ме дочара.
Другчије дишем, другче осећам,
Као у царству да сам духова.
И у том свету чудном, незнаном
Сагледах слику — — — — —
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Предамном брег се диго стрмени,
На брег крст се у вис уздиго,
А на том крсту чудна прилика.
Човечји лик је узањ прекован,
Па муке мучи...
Добро му видим власи сребрне,
Добро му видим лице пећено,
Добро га видим, добро познајем.
Најлепша слика снова млађаних,
Идеал мога жића млађаног,
Идеал, светац сваком Србину,
Који поштено мисли, осећа,
И није изрод!

Под крстом гмиже гадна гомила,
Израза бесног, дивљег погледа,
То нису људи, сој је паклени,
Што мученику пљује образе,
И погрдама дивљим напада:
„Дед нек ти сада Срби помогну.
И живот свој си за њих жртвов'о,
Па нек ти сада буду захвални.
За врат ти стасмо рацка аждајо,
Велико Српство хоћеш да видиш...
Поданик твој те ето целује...“
Па пљују гади лице пећено,
И дивљим смехом, бесним урликом
Ломе тишину,

А тамо даље стоји четица,
Раскомадана у два табора,
Образа бледа, гледа плашљивог.
Али им очи тајно севају,
Уста им шапћу речи страхотне,
А руке крију круте песнице.
И чујеш жагор међу гомилом,
Где веру дају, где се закљињу:
Да се освете.

Засевну муња!
Престаде урлик дивље гомиле.
Разби га гром!

Попаде земљи бесна гомила,
У земљу лице гадно зарила.
Големи страх је дивљу попано,
Нити што види, нити што чује.
И муком мучи.

А мала она нема четица,
Ко закопана чудом застала.
И гледа чудо, што још не виде:

Разби се облак, а из облака
Слетеше доле до три анђела,
Небесне слике, дивне прилике:
У руци прва голи носи мач,
А поврх чела слова злаћана:
Слобода.
У руци друге златна мерила,
Па челу име јасно писано:
Равноправност.
У руци треће светла буктиња,
Име јој кажу слова злаћана:
Светлост.

Слетила на крст сва три анђела.
Зама'ну први мачем пламеним,
Окове разби, оштре клинове,
Што уз крст беху љуто притисли
Мучено тело, полумртво већ.

Други му руку такну мерили,
Да буде знамен рада његова,
Да буде сврха, коју постиже
Мученик српски.

Трећи му челу зубљу примаче.
Пламену искру умља божанског,
Што ју у њему муке убиле,
Опет му даде.
Даде му силу лета орловског,
Даде му светлост!
Ум!

Кад сваки анђео посо докон'о,
Са крста дижу свеца српскога,
Дижу га здрава, ума силнога,
Па га на крили носе лагани
Раскомаданој Срба гомили.
А он их здравља дивним поздравом:
„Ево вам мене, а са мном ево“...
Не чук му речи, којим доврши,
Јер жагор поче.
Али му видех мача пламена,
Што му га анђео даде у руке,
Где у вис диже!

И кресну пламен!
Запали жаром срца Србинска,
Настаде врева међу гомилом,
Грчевито се стежу песнице,
Као да мачу стежу балчака,
Да кугу смрве.

И наста призор дирљив, радостан,
Каквога јава давно не пружи.
Измешаше се оба табора,
Једно другоме руке пружише,
И брацка уста, да се изљубе.
Из чете мале брацки згрљене,
Ступише напред диву мучену
Две мушке слике.
У руци сваки барјак понео,
Са свим једнаки, дивни, свилени.
Ал' што не беше са свим једнако,
То беху на њим' слова злаћана.

Прочитати их нисам могао,
Засенуше ми очи слабачке.
Али сбројат' их, то сам могао.
У једног беше златних слова шест
А у другога једно више још.

Дигоше у вис свилне барјаке,
Па их предаше свецу мучену,
А он им даје благослова свог
Целивајућ' их топлим целовом:
Па збори речи грома силније:
„Мучили су нас толиким мукама,
На крст распеше цео српски род,
— Јер са мном и ви бесте распети. —
Тужан нам био Петак Велики,
Ал' ево Бог нам Ускрс одреди,
Послав нам своје лепе дарове,
Анђеле ове.
Па да нам Ускрс буде лепши још,
Да радост буде са свим потпуна,
Заверите се светим заветом:
Да ће брат брату увек бити брат,
Да свађе, мржње од сад нестаје,
Да братској слози места уступи.
Под барјацима овим скуп'те се,
Нека вам буду мили једнако,
А све за љубав добра народног.
Нека овај овде бранич буде вам,
Који ће да вас мушки одбрани
Од нападаја врага србинског.
Под овом овде светом заставом
Искупите се мали, велики,
Који год српски мисли, осећа.
Она ће да вас у бој поведе,
За срећу српску, добро народно.
Моја је рука скоро клонула,
Не ће их моћи дуго носити.
Када их она једном испусти,
Ви их прихват'те истом љубављу,
Завитлајте их смело србински,
Без сваког страха, к'о што приличи.
Понесите их светле, поносне,
У име моје, мојим именом.“

Завитлаше се свилни барјаци,
Заблисташе се слова злаћана,
Поврх онијех старих, тавнијих.
Светла су, крупна, јасно виде се:
„За народ и за Милетића све!“

И кликће народ већом радошћу,
Рукаве, скуте топло целује
Свом мученику.
Па веру даје тврду србинску,
Да ће да опет за њим полети
У свети бој!

Веру им прате силни громови,
Да свету громким гласом објаве,
Да старом диву снага васкрсла,
Да Србин данас поче живити
Животом новим — — — — —
— — — — — — — — — —

Из сна се тргох!
Трже ме громки Богу славопој,
Што се из тихог, слатког појања
Развио громким, силним узвиком,
Кано оркана бесног молитва.

Све беше сан!
Преда мном јава, сушта истина:
Тамјан се диже
Пред Христов гроб!

* * *

Варљива слико маште крилате,
Што ми надањем душу испуни,
Хоћеш ли икад јавом постати?!
О камо среће, кад би постала!
Да ми на јави тебе видети,
Ма за те мор'о и да погинем!...

У Панчеву, на Велики Петак 1895.

П. С. Ипанов.

У препоруку „Заставе“ излишна је свака реч. Њен рад и борба познати су нашем народу. А шта она вреди за све нас, то боље од нас говоре парнице и преметачине.

У данашњим тешким приликама, кад се подигли душмани наши, да нас са бедема стерају, а „Заставу“ искину из наших руку, стигосмо ево пред другу четврт тридесете године „Заставине“. Ко има жара и мара за општу нашу ствар, нека похита с претплатом и нека нам набави читача и претплатника за нову четврт.

„Застава“ је претрпела до сад много удараца, што је ретко ко могао да издржи и још да живи. А да узможе и даље снажно одбијати ударце, наперене на њен живот и опстанак и да се узможе слободно вити над нашим главама, — не зависи само од ње.

Нови Сад, 1. априла.

Гоњење „Заставе“. За отсуства нашег главног уредника, стигла је на „Заставу“ из Берлина поштом једна пошиљка, нама са свим непознатог садржаја, али није уручена, већ је без питања, и без икаквог извештаја натраг послата, тако, да ми данас не знамо, од кога нам је и шта нам је послато, и за што нам није уручено. Овако незаконито дело може се само нама десити, који смо ван закона стављени у земљи где се неповредимост тајне писама, по налогу од горе, од поштанских уреда не поштује.

Тако исто мора да је прогутала поштанска помрчина извештај, који нам је из Сегедина послат о расправи пред тамошњим поротним судем, која је пре неки дан одржана против учитеља Љубомира Миловановог због дописа му у „Застави“ у ствари црквено-политичких реформама, те за то тек сада дознајемо преко пештанских листова, да је оптуженик осуђен на неких 300—400 фор. глобе и трошкова. И тако је част тих реформама и г. сегединског мачка спасена.

Тим истим путем дознајемо и то, да је ових дана опет била у Сегедину расправа против „Заставе“ у ствари дописа поп-Сретена Јовановића, против кортешовања дра Св. Димитријевића сада већ суспендираног конзист. фискала

шта куцаше нешто у Арусевим грудима и цвокотаху зуби.

На послетку се продера:

— Ја сам вам заповедио, да је чувате као зеницу ока и да ћутите! Ја сам хтео сам да је известим о смрти онога, кога она у свом безумљу држи за пророка. Тешко вама, што ме не послушасте. — Тешко вама!

На заповест господинову дођоше слуге са бичеви, но Асика стаде на врата и не даваше, да се приближе њезиним слушкињама.

Арус се сав промени у лицу.

— Ти се усуђујеш?... продера се.

— Да! одговори Асика са свим мирно, и ако јој очи беху пуне суза, а усна јој дрхташе. — Ја не дам, да невини страдају. Ти како си заповедио, тако је и учињено. Ти си заповедио да ме чувају — оне су чувале, заповедио си да ћуте, оне су ћутале, ја нисам знала, шта значи ово стражарење и њихово ћутање, и ако ми је душом овладао неки непоњатан немир, предосећање нечег страшног, а уједно и великог... Ја нисам знала, скупља ли се свет по улицама и тржиштима града, и идели камо, јер нисам могла одавде видети. Маслина дрвећа, под прозори, пречаху ми изглед на улицу. Она су ћутале и владала тишина, ужасна тишина. У једнпут се земља затресе и сунце потамни, а из мојих груди оте се крик. Не знам на који начин, ал ја се нађох тамо, где на крсту умре Син Маријин. На мрачном небу опазих његово прозрачно тело — чула сам крик његове матере, видела сузе Јованове и тебе... где бројиш сребрнике...

Асика сва задрхта. И Арус се трже.

— Јел то био сан или призрек? продужи Асика — ништа не знам!... кад сам отворила очи тама се разишла, само сунце бацаше крваве зраке. Слуге моје лежаху онесвешћени, а предамном стајаше... Христос.

— Не... не... прошапта Арус. — Он је умро тамо... на Голготи. Ти се видела призрак, сан, сан своје душе, привиђење бесног убражења...

— Што сте Га убили?... запита Асика.

Арус заповеди слугама, да се удале. Асика понови питање.

— Он је преступник! прошапта Арус.

— Зар за то, што је лечио болне, што је повраћао вид слепима, што је проповедао живот вечни?...

— Он је хулио Бога... дода Арус.

Асика паде на колена пред оцем.

— Арусе! верујем, Он је био син Божји!... Арус скочи.

— Јеси ли ти полудела? викну,

— Ти видиш, да ја говорим свесно.

— Зар ће Бог допустити, да га убију?...

— Ради тога, да искрене том победом над смрти, да покаже своју божанску моћ.

— И ти у то верујеш?...

— Он је рекао!

— Рећи и учинити — то су две са свим различне ствари. И ја могу рећи, до ако се дотакнем прстом месеца, свали ћу га с неба доле — али могу ли ја то учини?

— А ако он ускрсне?

— Не лудуј! викну Арус.

— А ако он ускрсне, хоћешли веровати?... понови Асика.

— Не искушавај глупим питањем разум мудраца..

— А ако, успркос твом неверовању, продужи кћи Аруса, — у пркос мудровању твог ума... Он ускрсне?

— Ја ћу измолити у Пилата, да постави стражу, да му не би украли тело из гроба, и твоја ће вера пасти.

— Твоја ће се пробудити... шану Асика.

— Тобом је овладало безумље, — викну Арус.

— Није дуго чекати три дана, оче — само три дана!...

— Три дана — понови Арус — то су три века у таком очекивању.

* * *

Сунце је побледило, а на земљу се спусти обични вечерњи сумрак. Све оно, што је пропратило смрт Сина Маријина, чинило се као да је сан био, који се више никад не ће поновити. Гомила мало по мало дође себи и лати се свога посла посведневног. Само у души књижевника и фарисеја сваког часа беше већи немир. Распети им не даваше мира, он треба да устане из гроба, они су то знали. И они би хтели, да та три дана прођу као сан или да се никад и не сврше. Они нису веровали у своју победу, а бојаху се победе Распетога.

Арус је мрзио Исуса за то, што је он нарушио речи закона, за то, што га заволела Асика. Испрва он није знао о том, но једанпут, када је он у присуству Асике почео хулити Сина Маријина, његово љубљено јединче устаде у обрану онога, кога је он мрзио. Арус је ћутао, али поче пазити на ћерку, окружио је стражом, али је она умела преухитрити, — и када би се Арус задубио у књиге, она питаше срце своје живим речима Христовим. На једном, када је он говорио с њоме, душа јој се отрзала од земље и летела по непознатом свету, пуном чудних сањарија.

Једанпут он нађе Асику с Исусом код Јаковљева кладенца. Он прекипи гњевом, али поглед на Сина Маријина, покори га.

О! тога погледа не ће он никад заборавити!

У њему не беше ни сенке од гњева, него така величина спокојности, пред којом се Арус осећао немоћан.

Мржња је расла, — но Асика стаде на страну учитеља. Отац јој прећаше проклетством.

— Проклињи! одговорила је Асика.

— Он је страшаше смрћу.

— Уби! говораше она.

Арус спусти руке. Победио је Син дрводељин — и мушко и женско иђаху за њим.

— То је Бог! понављаше светина.

— Бог! шапташе ћи Арусова.

Чудеса се умножише, а срце Асикино одвраћаше се од оца и тежаше Творцу тих чудеса.

Арус се реши, да убије Исуса, ал' се бојаше светине. Он не налазаше на њему никакве јавне кривице, а без кривице, не смеде га нико дирати. И за тим гледаше Арус, да се што чешће нађе тамо, где он приповедаше и да својим лукавим питањима, добије одговор, који ће му нашкодити.

Једанпут му покаже цесарев новац, а други пут доведе пред њега блудницу. Одговор на новац са ликом цесаревим, могао би му шкодити код римских власти, а опроштење греховa јавној блудници — узбунило би светину против њега, која хоће, да је камењем утуче. Он први хтеде бацити камен на њу, но Исус му рече:

— Да ли си ти без греха...

Без греха!... Ко је без греха?...

Арус поцрвени — камен му испаде из руке.

У један пар у манитости својој, хтео је да удари, но уједанпут у дубини душе своје осети неки страх, — учинило му се, да би се тај

темишварског, и да је поп-Срета осуђен на 150 фор. глобе и трошкове.

А ако се обистини вест, да је и бесомучни поп-Панта, — који у свом неком отвореном писму прети да ће у Калочу, и јавно вели, да ће прећи у католичку веру или у назарене, ако не добије право у ствари отроване петроноселске учитељице, — тужио „Заставу“ због дописа у истој ствари, **онда нам се навршује управо пô туцета парница од како је порота у Сегедину, а преметачина за то кратко време имали смо три.**

Па зар то није слобода, зар то није равноправност?!

ВЕСТИ ИЗ СРБИЈЕ.

Београд, 31. марта.

Гори и од Андре. Пре неколико дана у „Одјеку“ је изишла једна мала похвала, како министар Клерић не ће премештати учитеље, док се чија ствар не би комисиски прегледала. То је Клерића тако наљутило, да је одмах онога дана брзојавним путем преместио четрнаест учитеља, и то ако за 24 сахата не оду на нову дужност, да им се место одмах за упражњено огласи. Разуме се, да су премештени учитељи сви радикали. Ми не можемо да појмимо, шта је Клерић са овим хтео да покаже. Или да није можда хтео да покаже радикалима, да је гори непријатељ учитељима и радикалима и од самог Андре Ђорђевића. Жао нам је само, што смо тога господина до сад сматрали као врло васпитаног и финог човека, који има и своје самосталио мишљење.

*

„Благостање“ у Србији. „Зан. Савез“ јавља: Многе присталице садашњег министра финансије, да би доказали, како је финансиско стање у нас кренуло на боље, врло често узвикују својим противницима: Ето, видите, од оног времена, како дође за министра финансије Вукашин Петровић, плате се чиновницима издају редовно 26. сваког месеца. Али ти шарлатани и мамелуци никад не рекоше, да ли држава плаћа уредно и остале своје раднике. То навлаш избегавају, јер би ужасно насели. Ево, између осталих, једног примера. У више места, где борави војска, н. пр. у Ваљеву, војничким праљама није издата крваво стечена зарада већ 2—3 месеца. Узалуд ове невољнице запомажу — нико их не чује.

*

Изборно кретање. Данас се већ и најзатуцанији напредњаци, који су поле самосталнији, ужасавају, шта се при изборима ради. Они, који имају рачуна по што по то да извојују већину, већ су се збунили и сами од чуда, шта њихови капетани раде. Није ни шала, јер сва ова чуда виде и преставници страних сила у Београду и они ће својим владама сигурно јавити, какви су избори у Србији били. Што је најзад било нужда, да се расписују избори, кад је било простије да се људи наименују, који ће бити посланици. Они су могли доћи, изгласати зајам, за којим се толико жуди, па квит. Овако расписивати изборе, а ноћу наименовати поверенике, то је тако бљутаво, то је тако простачки, да ће ови избори са свим убити кредит српској држави. Ми сумњамо, да ће после ових чуда неко бити луд да даје новац у зајам, па ма колики интерес платили. Ови избори у осталом за навек ће збрисати из народа напредњачку странку, јер кад се сврши њихова владавина, свршиће се и сваки даљи рад напредне странке. Сумњамо, да ће још ко год смети рећи, да је напредњак у Србији, јер то ће име бити најпогрднije име у српском језику. Треба их пустити, нека падају из безакоња у безакоње; ова ће лекција свима пријатељима народа српског бити од велике користи. Само ваља добро забележити све оне потркуше, које су помагале, да се ти људи и доцније размећу са својим слободоумљем, кад једном редовно стање у Србији овлада.

Поглед по свету.

— Предигре избора у Србији. Горњи листови доносе већ чуда, која чини несретни Христић као припреме за изборе у Србији. Сва је ујдурма управљена на радикале, пошто се либерали врло повучено држе, а најновије вести доносе глас да су либерали закључили да не ступе у изборну борбу. Све виђеније људе Христић хоће да позатвара. До сада су позатварани бивши радикални посланици у скупштини: Ратарац и Веселиновић, адвокат Церовић и посланик Видановић. Несретноме чича-Николи још је мало крви.

— Обреновићи. Вест да ће се Наталија вратити у Србију, сада се опет побија, пошто је она изјавила, да ће доћи у Србију само онда, кад Милан онде не буде. Милан је пак одлучио, да не остави Србију, него да прати краља Александра у Ниш, где ће се читав двор дуже време бавити. Говори се, да је најглавнији рад скупштине да уз одобрење прорачуна и узимања на знање државне ударе одреди Милану 600.000 динара год. ужитка.

— Кошут — посланик. У прошлом броју смо јавили да је Фрања Кошут у таполчком округу већином од 140 гласова изабран за посланика. Овај избор Кошутов није у Бечу ни најмање радо примљен. Кошут се истина већ обрукао као новинар и не обећава да ће бити и средњи а камо ли вешт и одлучан политичар, но његов избор ипак не може Беч задовољити, јер победу Фрање Кошута, сматраће у Бечу као победу Кошутових идеја. Избор у Њитри, бомба у Будиму, избор Кошута све су то чињенице, које ће све скупа спискати Банфију за душу.

— Шта мисле у Бечу о Кошутову избору. Већина од 140 гласова коју је Фрања Кошут добио при избору посланика у Таполци, није изненадила бечке кругове, јер су они били на чисто, да ће Кошут позајмити мало славе очеве, те бити, ако не у Таполци, оно на другом месту изабран. Упада у очи, да се при овом избору уздржало од гласања 600 бирача. Но избор Кошутов изазвао је у толико рђав утецај у Бечу, што је и то један доказ више, да после избора у Чаковцу и Њитри, који су онако пољуљали Банфија у Бечу, да је Банфијева влада слаба, да остане и на даље на управи државној. Ово се тим већма примећује, што је владину либералну странку овом приликом потпомагала Зичијева народна странка. у опће влада мишљење, да Фрања Кошут не ће подићи славу независне странке.

— Бугарски венац Александру III. Венац, који је спремило бугарско собрање покојном Александру III. сада је изнет на углед. На њему стоји натпис: престолонаследнику — ратном војводи и цару-владаоцу мира на веки захвални народ бугарски.

Вести из места и са стране.

Жртве велике воде. Из Панчева јављају, да у селу Борчи има само 30 кућа на сувом. Становници су спасени помоћу лађа и пренети у Земун и Београд. Овча је такође ове недеље пала на жртву води. Лађе су разнеле Овчане у Панчево, Јабуку и Глогоњ. Чурушки рит такође је пао на жртву Тиси. Насип у риту није био још доготовљен. Људи су се највећма заузели, да сачувају рит од воде и ту се сва радна снага усредсредила, но не поможе ништа, јер ноћу од великог четвртка на велики петак вода је преплавила рит. 16.000 јутара засејане земље лежи под водом. Вода у Дунаву до Гомбоша опада; од Гомбоша до Новог Сада стоји на истој мери, од Новог Сада доле расте. Притоке дунавске скоро све опадаху, а Сава изнад Митровице не променљиво стоји. Тиса до Сегедина опада, ниже Сегедина постепено расте.

Вода у Фелдварцу. На велику среду пред вече, опет је почела вода да расте. Налог је издат био да сваки буде справан за рад и сутра на велики четвртак у 5 часова већ на послу. И ту ноћ надошла је вода и до подне фактично је престигла прашњу висину. Јуче на вел. четвртак радило је на 200 кола и силесија народа. Али што они брже и вода брже. Пред вече је каналска улица била већ преливена. И ноћас се радило, али све у заман — данас на вел. петак ван неких десетак кућа, које су на узбрдици остале, каналске куће све су под водом. Које су лошије биле изјериле се и падају; боље пуцају и тако исто клоне се паду. Тако је и са споредном улицом, која риту гледи а и оном ниже свештеникове куће. К.

„Српство“. У Вршцу је покренут нов српски лист „Српство“, да одговори, као што само вели, „општој потреби за независтан српски лист који би у Вршцу излазио“. Према снагама, које се показале у првом броју, видимо да ће „Српство“ бити добар центар нашега народа у Вршцу и околини. Лист је покренут за „автономне, просветне и материјалне потребе“. Што се тиче самога програма и правца „Српства“ пустићемо њега самога да нам их обележи: „Српство“ ће, вели се на првоме месту у чланку „Задатак „Српства“, стајати на програму српске народне радикалне странке, а пошто је неполитичан лист, разуме се да ће у ступцима својима само неполитичан део програма, срп. нар. радикалне странке заступати моћи, а то значи: радићемо на томе, да се наша народна црк. школска зграда дозида и уреди на широком темељу народне самоуправе, да у организацији исте добије јасна израза, принцип народног суверенитета...“ Ми се радујемо да су Вршац и околина добили у овом листу, сретство, којим ће моћи у својој непосредној околини добро бранити интересе народа српског и желимо младом „Српству“ да у милом нам Српству рашири плодан рад и у њему дуго поживи. Од наше стране желимо му среће и напретка.

Вечерња забава са игранком у Белој Цркви. „Добротворна задруга Српкиња“ у Белој Цркви приређује други дан Ускрса о. г. у дворани „Бург“-а вечерњу забаву са игранком уз умољено пријатељско суделовање гђца: Вере и Амалије Пуч де Нерабрик, Марије Ладенхауфен, Милице Ристић и Даринке Стефановић, даље господе: дра М. Јоцића, дра Саве Банића, Душана Покорни, Јохана Вајса и Љубише Мичина и ц. и кр. војничке глазбе 43. пешачке пуковније. Распоред: 1. „Хрватски дом“, потпури од Лајполда, свира ц. и кр. глазба 43. пешачке пуковније. 2. „Л'амор фунесто“, романца од Доницети, пева соло гђца Вера од Пуч. 3. Увертира „Норма“, од Белини-ја (пратња париског салонског оркестра), аранжирано од г. Корб-а. 4. „Љубавно писмо“, шаљива игра у 1. чину од Косте Трифковића. — За тим игранка.

Нова слика. Млади и вредни сликар, Србин Бокељац, А. Боцарић, који стално живи у Венецији израдио је слику: На развалинама српског царства. Композиција и идеја слике заслужују пажњу.

☛ **Због празника Воскресенија изићи ће наш идући број у среду.**

Због празника Воскресенија завршили смо овај број раније, за то нису ушле „Новије вести“.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

Ред позоришних представа.

У понедељак 3. (15.) априла први пут: **„Балканска царица“**, Драма у 3 чина, с певањем. Написао **Никола I.**, с одобрењем песниковим, за позорницу удесио А. Хаџић.

У уторак 4. (16.) априла по други пут: **„Балканска царица.“** Драма у 3 чина, с певањем. Написао **Никола I.**, с одобрењем песниковим, за позорницу удесио А. Хаџић.

ОГЛАСИ.

Продајем моју у ИРИГУ на пијаци кућу, која је за трговину врло удобна.

1—1 **Петар Бумбић.**

ОБЈАВА.

Ковинска српска правосл. црквена општина издаје кућу школског фонда од 1. јунија ове године по нов. кал. на 3 године за бирт под закуп. Лицитација ће се одржати 16. (28.) априла ове год. у 11 сахати пре подне код српске цркве. 1—2

камен, бачени на ту жену, вратио се по пута и раздробио би његове рођене груди. Хтео, не хтео, морао се покорити; њега су сматрали као човека без греха, па опет не могаше бацити камен. Гњев му растрзаваше груди, читав пакао цароваше у души његовој. А Син Маријин учаше народ, по тржиштима града, у предворју храма, по брежуљци, покривеним мирисним маслиновим дрвећем.

Жене и фарисеји — и они, што не вероваше у Духа, давно га осудише, но не могоше га ухватити, јер за њим иђаше светина.

Када наступи час, нађе се Јуда Искарјотски и обрати се непријатељу Христовом, Арусу.

Кад су свршили међу собом срамну трговину, Арус исплати новце издајици, радујући се, што ће онај, који приповеда бесмрће, на скоро погинути на крсту.

Пилат не нађе на њему кривице, опра руке и предадоше Христа Јеврејима.

Арус нестрпљиво очекиваше час испитивања.

Асика је знала, да је Христос ухваћен, али је отац увераваше, да ће се судија смиловати на њега.

На дан смрти Христове, он сазове слуге и слушкиње своје, и забрани им, под претњом бичевања, да говори о том девојци. Они ћутаху, као гроб, али тајну одаде земљотрес, ненадна тама и крвави изглед сунца. Арус мишљаше, да ће смрт Христова, учинити краја Асикином лудовању, али ето она вероваше у његов ускрс, и на све молбе и претње очеве, одговараше мирно:

— Три дана!

— Три дана, шапташе Арус — и она ће се опаметити...

Он не вероваше у могућност ускрса из мртвих, ма да га страх обузимаше, кад помисли на тај трећи дан.

Могло би се рећи, да је и сам Арус стражарио над гробом, јер је по неколико пута преко дан и ноћ посећивао чуваре.

— Будите будни! говораше им и наслањаше ухо на гроб, где лежаше Христос, не били чуо какво комешање. Али тишину ништа не нарушаваше, а чувари бдише. Арус одлазаше умирен, исмевајући оне, који верују и обраћајући се чуварима, говораше им:

— Пазите, да не устане!

И као лисац привлачаше се дому Матере Исусове, где се скупљаху ученици Распетога, у нади, да ће чути плач и очај, али не чу ништа више но само шапат молитве и тихо појање.

Свршио се дан суботни, град усну, усну и земља.

Чувари беху будни — печати не додирнути.

Он наслони ухо.

Тишина!...

Бледа светлост озараваше небо, када се он вратио дома, са свим умирен. Но тек што је прекорачио кућни праг, кад истрчи Асика из своје одаје клицајући:

— Христос воскресе!...

Арус задрхта и ограби девојку за рамена.

— Тобом је обладао зао дух! викну он ужаснут. Али Асика сва дрхташе од радости и тихо шапуташе:

— Гроб се отворио, чувари падоше на земљу, Исус победи смрт. Арус појури натраг као бесомучан, а Асика викаше за њим:

— Веруј у Христа!...

Прође читав час, кад се вратио Арус. Асика слушаше очеве кораке; иђаше као пијан, хватајући се за довратке и прозоре, а лице му беше бледо као у мртваца.

— Шта је теби! узвикну Асика.

Арус се стропошта на сред собе, сав цептећи од ужаса, шта више и глава му се тресла, а зуби цвокотаху.

— Гроб је празан! промумла Арус.

Асика му паде пред ноге.

— Веруј у Сина Маријина! кликну она.

— Шта... ја... ја, да верујем у ово чудо? — прошапта отац. А шта ће рећи мој разум! па силне године, које проведох над мудрим књигама?... Чиме ће ме за све то наградити Син Маријин?...

— Опроштајем грехова, вечним животом...

— Вечност! прошапта Арус. — Кад би ја веровао у њу...

— Веруј!...

— Не могу!

— Па зар ниси чуо потрес земље, кад је умирао Исус?...

— Чуо сам.

— Зар ниси видео таму, која је пала на земљу?

— Да сунце се помрачило.

— Зар се није раздерала завеса у храму Божјем?

— Да она се раздерала.

— Шта си видео, код гроба, где је лежао Исус?

— Чуваре где леже на земљи, печате пробијене, а гроб празан...

— И?... и? понављаше Асика.

— Не... веруј?... То је била обмана — то је посао ученика Исусових. Не верујем!...

Чуо се тихи шум, као да попирује лаки поветарац. Осети се неки оживљавајући дах пролећа, који замириши ружиним мирисом.

Арус и Асика се обзираху у наоколо.

У врту стајаху маслина дрвећа мирно, не њињаху се, па опет од некуд дуваше ветар, наносећи неки чудан мирис од цвећа? И он уздахну дубоко.

— Од куд тај мирис, који ми пуни груди безграничним блаженством?... Асика! — викну он, кад види како јој се очи рашираше и гору неком неприродном светлошћу — Шта је то, Асика...

— То је Христос прошао... Ено га оде! Пази, пази, — Он ме зове!... Идем, Господе мој, Боже мој, Љубимче небеса, Искупитељу света!...

И као у сну она пође за духом, који је зваше, али кога Арус не могаше видети, и кад се удалила од оца, за њом пође и миомир и пун живота дах, који тек што напуни груд мудрачеву.

Арус се зграби за прса, као да га нешто дављаше.

— Стој! стој! викну он за Асиком, која се удаљаваше, и ти ми отимаш миомир, тај дах, који ме усрећује! Но Асика не слушаше на те речи, она иђаше за виђењем које је зваше за собом.

Из груди Арусових се оте ужасан крик, ухвати се рукама за груди.

— Дави ме, удавићу се... овде је пустиња, тамо — непознат мрак!...

— Дајте ми да дишем! вакаше он, пружајући руке, — од тога даха живот, које даје не разум, но... вера!...

И немилостиви непријатељ Христов грчаше се у мукама сумње, пред ужасом гробне пропадљивости.

С руског **Т.**

ПОЗИВ.

АКЦИОНАРИ „СРПСКЕ БАНКЕ“

У ЗАГРЕБУ,

позивају се да према пропису чл. 6. друштвених штатута положе најдаље до 3. (15.) маја ове године у име друге уплате по 24 фор. за сваку уписану акцију, код повереника и новчаних завода код којих су и прву уплату положили или непосредно банци.

При полагању ове друге уплате дужан је сваки акцијонар да преда повереннику привремену потврду од прве уплате и да прими нову, која ће гласити на 34 форинта.

Ова потврда замениће се привременим акцијама чим буду готове.

Ко до тог рока не положи ову другу уплату излаже се последицама чл. 9. штатута који гласи: „Ко од акцијонара на први позив управе, који се има огласити према пропису §. 170. трговачког закона, не положи до одређеног рока уплату за коју се позива, платиће за задоцњење 6% на неположену суму од рока до дана уплате. Но ко не положи, пренебрегнуту уплату ни за 30 дана после овог рока, губи уписом стечено право и до тада положене уплате.

Решено у седници управног одбора „Српске банке“ 22. марта (3. априла 1895. године.

У ЗАГРЕБУ, 23. марта (4. априла) 1895. године.

2—3 **УПРАВА „СРПСКЕ БАНКЕ“ У ЗАГРЕБУ.**

Извештавамо овим учтиво пошт. публику да смо примили

ГЛАВНО ЗАСТУПСТВО У НОВОМ САДУ

БЕЧКОГ ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАВАЊЕ

И

БЕЧКОГ ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА И РЕНТЕ.

Према томе прима наш завод од сада налоге за осигуравање против **ватре, леда и на живот.**

Препоручујући овим то наше заступство, остајемо

с поштовањем

ЦЕНТРАЛНИ КРЕДИТНИ ЗАВОД

ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО.

2—3

ПРОДАЈА АПОТЕКЕ

Због болести и старости продајем моју апотеку, постојећу у Београду на великој пијаци, у средини вароши, са врло пробитачним условима.

Ради погодбе треба се обратити продавцу

Јовану Дилберу

3—10 **апотекару у Београду.**

За моју мануфактурну, галантеријску и кратке робе трговину потребујем 1 млађег спомоћника. — Ступање одма.

Д. Седмаков.

1—3 **Тител.**

МАНУФАКТУРНА, ШПЕЦЕРАЈСКА И ГАЛАНТЕРИЈСКА

ТРГОВИНА

ПЕТРА НАСТАСИЋА

У МОЛУ

потребује једног шегрта који може одмах ступити и то безплатно на 3 год. 1—3

У свима земљама заштићена законом.
За Аустро-Угарску заштитна марка № 46 %

Essenz stomatica compos. Schutzm. J im Stern.

St. Jakobs капљице за стомак.

Од више година опробано средство против болести у стомаку, нарочито за слабо варење стомака, који нема апетита, колере, грчева, колике и содбренена и затвора. Једна флаша 60 нов. и 1 фор. 20 нов. Проспект гратис. Као средство првог реда против нервни болести од много година опробано Dr. Lieber's Nerven-Kraft-Elixir са Schutzmark-ом † и ленгер. Прави се по лекарском и званично дозвољеном пропису у апотеки M Fanta, Prag.

ПИЈАНСТВО и у највећој мери, може се излечити са Essenz Sougede. Може се употребити са знањем и без знања пијанца, јер је без боје, без укуса и без мириса. Успех се гарантује. Флаша 1 фор. 80 нов.

Tinct. nervi tonica

проф. Dr. Lieber's Nervenkraft-Elixir.

Једино прави са марком крста и ленгера, прави се по лекарском и званично дозвољеном пропису у епотеци Max Fanta Prag. Тај препарат је од много година опробано средство за јачање живаца, особито против слабости лупања срца, бола у леђи, несвестице, главобоље и хрђавог варења Проспект гратис. Флаша 1 ф., 2 ф., и 3 ф. 50 н. За болести стомака најбоље су St. Jakob's капљице, флаша 60 новч. и 1 фор. 20 нов.

Водена болест излечима са **Hydrops Essenz** у сваком штадијуму брзо и сигурно, Успех се гарантује. Локарима за употребљавање врло се препоручује. И тамо помогне, где је сва нада напуштена. За потпуно опоравлање доста је једна или две флаше по 3 фор.

Главна стоваришта: Salvator Apotheke Pressburg, Nyiri György, Molnar L. Gr. Wardein, Partos Adam, Bogatincsević K. Gr. Kikinda, Farkas J. Kecskemet, Péterffy Imre Marm. Sziget, Karl Jahner Temesvar, P Mittelbach Agram, и у др. 22—80

Позор! Позор! Позор!

СВАКУ КОНКУРЕНЦИЈУ

ПОБЕЂУЈЕ ОД ДУГО ГОДИНА ПРИПОЗНАТА ФИРМА

МИХАЈЛА ЦВИБАХА СИН

У НОВОМЕ САДУ

главна улица број 29. поред „Три главе шећера“

где се може купити одело за **господу и дечаке**, најновији **жакети** за госпође и девојке, **кепови и пелерине, кишобрани** и **огртачи** против кише — даље **шешири, мушке кошуље** и **крагнови**; тако исто и **путнички сандуци** и све друге ствари, које у ову струку спадају, а све по

НАЈУМЕРЕНИЈУ ЦЕНУ.

За поверење и многобројну посету моли

МИХАЈЛА ЦВИБАХА СИН

Нови Сад, главна улица број 29.
поред „три главе шећера“.

8—8

ВАШ САД ЈЕ ИЗИШЛО

ПРОЛЕТЊЕ И ЛЕТЊЕ ИЗДАЊЕ

Илустрованог „Modebläter-a“

ТРГОВИНЕ

Grand Magasin „AU PRIX FIXE“

(BRÜDER HIRSCH & COMP. Wien, I., Graben Nr. 15.

Ове илустроване новине за моду припознате су у најширим круговима, а садржавају велики број **ексквизитних модела за хаљине, огртаче, шешире, сунцобране,** као и **завесе, тепиха, покривача, женског и мушког веша,** те сваки може по вољи себи изабрати.

На пролетње артиклове највише обраћам пажњу:

Модештоф дупле ширине метер 32, 35, 40, 52 нов.
Модештоф са свилом дупле ширине метер 40 нов.
Беж са свилом дупле ширине метар 65 нов.
Александрина модештоф са свилом дупло широко метер 95 нов. и 1 фор. 50 нов.
Пругастог и каririатог модештофа дупло широко метер 65, 78, 85, 98, 1 ф. 15, н. 1 ф. 35 н.
Лоден чиста вуна 120 ц. м. метер 1 фор. 50 нов.
Најновије модештофе 120 ц. м. метер 95, 1 ф. 50 нов. 1 ф. 65, 1 ф. 90 н. 2 ф. до 4 ф. 50 н.
Трикотина и фула у свакој боји дупло широк метер 52 н.
Индијског фула чиста вуна дупло широк метер 65, 78, 90, нов. и 1 фор.
Француског камгарна, чиста вуна 100 ц. м. метер 1 ф. 30 нов. 1 ф. 50 нов.

Француски камгари чиста вуна 120 ц. м. метер 2 фор.
Енглески шевијот 120 ц. м. метер 1 ф. 80 н. до 2 ф. 75 н.
Црног модештофа глат и десиниран дупло широк метар 75 нов. до 3 ф. 75 н.

ШТОФ ЗА ПРАЊЕ

гарантује се за боју.

Левантин 28—80 ц. м. шир., метер 26, 30, 35, 42, 45 н.
Ново! Француски шири пике десиниран 75, 80 ц. м. широк метер 58, 65, 85 н.
Атлас сатен десиниран метер 42 н.
Најновији зефир a jous и чест 25—80 ц. м. широко, метер 35, 86, 45 и 50 н.
Ново! Свилени зефир 26 ц. м. широк, метер 1 ф. 20 н.

и много други сорти вунени, свилени и за прање штофова.

Завесе од чипака и сторе 1 ф. 50 н., 1 ф. 60 н. 2 ф. 20 н. до 10 ф.
Витраге (завесе на окна) метер 22, 24, 30, 40 новч. до 1 фор. 50 новч.
Бортијере у свакој боји по комаду 90 н. 1 ф. 15 н., 1 ф. 60 н. до 8 ф. 50 н.
Бортијере од најбољег шенета само 3 ф. 25 н. од комада

Покривачи за кревет летњи за прање 1 ф. 50 н., 1 ф. 95 н.
Гарнитуре за кревете и остале комплет 5 ф. 50 н., 6 ф. 80 н., 7 ф. 75 н., 9 ф. 75 н., 12 ф. 50 н. и скупљи.
Енглески флинер покривачи (само код нас) 2 метера дугачко 3 ф. 50 н.
Тепихе, простираче пред кревете и лауфтепихе и т. д. по фабричној цени.

Мустре од тепиха, мебелштофова и завеса, и сторе витрага (по метеру) шаље се на захтевање франко.

За хотелијере, поседнике вила и завода.

Једна комплетна колекција мустра

вунених, свилених и за прање штофова,

7—8 као и **„Илустровани Modeblatt“** шаље се на захтевање **франко.**

ДЕТЕЛИНА ЛУЦЕРКА.

Оригинално семе из Француске.

(Ово је семе прегледала и са пломбом снабдела аустро-угарска државна прегледна комисија у Вечу).

5 кила поштански свежањ кошта:

са поштарином заједно за Аустро-Угарску	4 ф. 50 н.
са поштарином заједно за Босну и остале земље	4 ф. 80 н.
50 кила у оригиналној врећи	36 ф. — н.
100 кила у оригиналној врећи	70 ф. — н.
Начета 1 кила 80 новчића, 10 кила	7 ф. 50 н.

Остало семење изврсно, ваљано и скорашње, пољопривредно и баштено, као и питомо воће и племените руже, баштених алата и бритве за виноградаре нуди

СЕМЕНАРСКА РАДЊА

Воина Јовановића

у Новом Саду. Главна пијаца,
до апотеке г. Плавшића.

и шаље свој илустровани ценовник сваком на захтевање бесплатно.

Моју шпеперајску радњу на житној пијаци, код „пргног петла“, вољан сам уз повољне услове предати. 5—

ДОБРО РЕГУЛИСАН

6 ФОР.

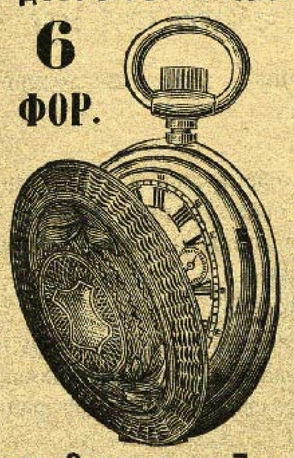

са 3 поклопца 7 ф
женски сатови 6 ф.

Експорт кућа правих швајцарских џепних сатова.

ШПЕЦИЈАЛИТЕТ ГОЛДИН-РЕМОНТОАР-САТОВИ

ЗА ГОСПОДУ И ГОСПОЂЕ СА НАЈФИНИЈИМ И НАЈТАЧНИЈИМ СТРОЈЕМ.

Ови сатови су врло елегантно израђени и као златни сатови не отиру се и лепо су цизелирани. Особито обраћамо пажњу на квалитет строја, који је са изврсне конструкције му, тако заштићен, да му прашина не може никако досадити; с тога управо надмашује све досадашње сатове, који су истакнути на продају.

Уз сваки овакі сат добије се писмена гаранција на три године са прибележеним бројем купљеног сата.

Цена једног сата са два поклопца 6 фор.
Цена једног сата са три поклопца 7 фор.
Нуз то голдин ланац у свакој фазони комад 1 ф. 50 н.

За жељезничке и мађарске чиновнике познати Роскопфремонтоар анкер сатови са правом никел справом регулисан 10 ф. нуз то ланац од никла са ахекслом 1 фор. 50 нов.

Шаље се са поштанским поузећем.

ЈЕДИНО СТОВАРИШТЕ ЗА АУСТРО-УГАРСКУ МОНАРХИЈУ КОД

LEON SILBERBERG, Wien I. Fleischmarkt 15. 5—6

Главни уредник: др. Емил Гаврила. Власник Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Никола Маленчић. Срп. штампарија дра Свет. Милетића у Н. Саду